

PROLOOG

KAKS NÄDALAT VAREM

Sophie naaldus silla jaheda kivi vastu ja ajas end kikivarvule, et näha allpool vett vahutamas ja keerlemas. Ta püüdis mitte mõelda sellele, kas mees tuleb või mitte.

Seine'i vool oli kiire, lainete harjad ja nõod vaheldumisi päikese käes valguses ja varjus, meenutades veepinnale puistatud sädelust. Silla alt sõitis läbi jõelaev, täis turiste, kes naaldusid vastu reelingut, pildistasid vaadet, tegid selfisid. Nende riided olid sinakas-pruunika vee taustal kirev värvilaik ja jutuvada tungis läbi Pariisi muude helide – autode põrin ja mürin, jalakäijate liikumine, jõevee kohin ja keerlemine – ning kadus seejärel tuulde.

Sagimist oli rohkem kui nende esimese Pariisi reisi ajal, aga vaade polnud vahepealsete aastatega tegelikult eriti muutunud – liivakivist majad hallide katustega, majesteetlikud aknad takseerimas ühesuguseks pügatud puid. Neile oli alati meeldinud seista siin, Pont du Carrouselil, vaadata just seda jõelõiku. Kui mees üldse tuleb, teab ta, kust Sophiet leida.

Pilku veelt ära pöörates nägi Sophie varsti meest lähenemas, talle omase uhkeldava kõnnakuga äratuntav isegi kaugelt. „Ma ei olnud kindel, kas sa tuled,“ ütles Sophie, kui mees lähemale jõudis.

Mees naeris soojalt ja see heli tekitas Sophies mälestuste vārelusi. „Ja jääksin sellest ilma?“ küsis mees üleannetu muigega. „Mitte ialgi.“

Sophie ei vastanud. Ta pöördus mehe poole ja üritas näoilme neutraalse hoida. „Sa tead, et see peab olema viimane kord, eks?“ küsis ta. „Ma pean edasi liikuma, me mõlemad peame.“

„Oled seda varemgi öelnud.“

„Jah, aga Tom, seekord mõtlen ma seda tõsiselt.“

Mehe pilk oli naerune, nagu see sageli oli. „Sa oled ka *seda* varem öelnud.“

Ta oli nüüd lähemal, peaaegu naise vastas. Sophie tõstis käed ülespoole, nagu mehe takistamiseks. „Ma hakkan abielluma, Tom,“ ütles ta.

„Ma tean.“

„Williga.“

Tom noogutas, naeratus püsis. „Ma tean, Soph.“

„Sa armastad Willi. *Mina* armastan Willi. Ma ei taha talle haiget teha, Tom. Ma ei saa enam siia tulla.“

„Pariisi? Sa armastad Pariisi!“

„*Meie* armastame Pariisi,“ vastas Sophie pead kallutades. „Sinuta poleks see endine.“

Tom raputas pead. „Sa meelitad mind,“ sõnas ta. „Inimesed on käinud Pariisis sadu aastaid ning minu teada käivad nad siin Louvre'i ja Eiffeli torni pärast. Mitte Tom Gardneri.“

Sophie naeris kergelt ja pöördus taas vee poole, vaadates viimaseid päikesekiiri selle pinnal säramas, kui päev hakkas õhtusse jõudma. „*Minu* jaoks ei oleks see endine,“ lausus ta. „Pariis kuulub meile. Ja see...“

„... peab olema viimane kord,“ lõpetas mees tema eest. „Ma tean. Kas me peame sellest rääkima?“

„Millest sa siis rääkida tahad?“ küsis Sophie.

Tom kehitas õlga. „Millest iganes muust.“

Sophie vaatas tema poole. „Mäletad, kui me esimest korda kohtusime?“

ESIMENE SUVI – 2011

Esimene reis Pariisi oli olnud Tomi mõte.

Ta oli andnud Sophiele ümbriku, kui viimane istus noormehe voodiserval ja pani tossusid jalga, valmis loengusse minema. Noormees sirutas käe neiust mööda, võttis öökapisahtlist ümbriku ja ulatas talle.

„Mis see on?“ küsis Sophie. „Eksamitulemused või midagi sellist?“

„Tee lahti.“ Tom naeratas, olles tema reaktsioonis kindel.

Sophiele ei meeldinud üldse kingitusi kinkija nähes avada, sest talle ei meeldinud inimeste valvas terane pilk, mis hindas tema reaktsiooni. Tema näoilme polnud kunagi õige – üllatus kingituse üle, vapustus, kohanemine –, kõik see võttis aega. „Kas sa oled pettunud?“ oli inimestel kombeks küsida või siis: „Mul on kviitung alles, kui tahad ümber vahetada.“

Nüüd pileteid välja võttes Sophie turtsatas. „Eurostar?“ küsis ta.

Tom kehtas õlgu. „Miks ka mitte?“

„See maksis kindlasti terve varanduse!“

Noormees naeris ja vajus selili kitsale voodile, mille kohal seinal oli must plakat valges kirjas sõnadega „VANEMLIK HOIATUS: ROPUD LAULUSÕNAD“. „Aga kas see meeldib sulle?“ küsis ta.

„Noh,“ Sophie punastas. „Muidugi. See lihtsalt tundub...“

„Mida?“

„Liigse pillamisena.“

„Need on ju kõigest rongipiletid.“

„Jah, aga Pariisi.“

„Jah. Sa ütlesid, et tahaksid kunagi sinna minna.“

„Need on esimese klassi piletid!“

„Meile sobib ainult parim,“ vastas Tom aeglaselt naeratades. Sophie ei suutnud harjuda mehe hooletu suhtumisega rahasse. Mehe vanemad olid ilmselgelt *jõukad* – Sophie ei olnud kindel, kas see tähendas, et nad elasid mingis uhkes maamõisas või keskklassi piirkonnas mõnes eeslinnas ja said kenasti hakkama. Ta oletas esimest varianti – Tom suhtus rahasse muretul, kulutas seda ja rääkis sellest, nagu ei oleks see midagi erilist.

Sophie – kes õppis endises polütehnikumis ehk Anglia Ruskini ülikoolis, mitte päris Cambridge’is, mis asus lihtsalt samas linnas – pidas end tavaliseks tudengiks, kes sõi ube ja makarone ning säästis iga penni. Vaene. Luges raha. Vaatas, kas saab peenraha eest koduteel ülikooli baarist kartulikrõpse osta. Sel polnud aga mingit tähtsust, kuna ta oli samasugune nagu kõik teised tema tutvusringkonnas.

Tomiga koos olles oli kõik teistmoodi. Sophie oli kuidagi väärtusetum. Mees ei tellinud menüüst kunagi automaatselt kõige odavamat asja, ei krimpsutanud toidupoe kassas makstes nägu. Võttis pargis kaks jäätisepalli. Mees ei ostanud kokku kalleid asju, aga Sophie jaoks – kes õppis kolmandal kursusel inglise kirjan-dust – oli selline hooletu suhtumine rahasse võõras.

Tomil oli taskuraha, tema aga pidi lisaks õppelaenule töötama kaks korda nädalas Anchori pubis. Kui Tomil oli raha otsas, helistas ta isale ja küsis raha. Kui Sophiel oli raha otsas, helistas ta vanematele ja sai osavõtliku suhtumise – ainus asi, mida neil oli kuhjaga – osaliseks.

See poleks pidanud tekitama Sophies alaväärsuskompleksi – tema peaaegu kindlalt *cum laude* inglise kirjanduse kraad annab talle palju paremad võimalused kui Tomi filosoofiakraad (kuigi päris Cambridge’ist), milleks noormees eriti nagoonii õppima ei vaevunud. Ent millegipärast tundis ta end ikkagi alati halvasti.

„Ma ei saa... enda pileti eest maksta,“ ütles Sophie.

„Soph. See on kingitus.“

Sophie noogutas. Ta teadis seda, aga miski tema sees kiskus kokku. Nad olid olnud paar kaks kuud – selliseks žestiks oli veel liiga vara, ent võib-olla tegid paarid noormehe maailmas nii. Ta tundis, et Tom jälgib teda. „Aitäh!“ ütles Sophie viimaks.

„See pole midagi erilist,“ vastas noormees justkui möödaminnes.

Sophie arutles, et võib-olla see polnudki mehe jaoks midagi erilist. Või kas ta üldse piletite kinkimisele mõeldes muretses. Kui Sophie mõnele uuele kallimale midagi ostis, kartis ta, et see võib tunduda liig, et ta hirmutab mehe minema. Ta ei suutnud hetkekski kujutleda, et Tom nii mõtleks – üldse kunagi.

Ta näitas pileteid pärastpoole Libbyle, kui nad istusid loengusaali viieteistkümnendas reas ja vaatasid, kuidas halvasti istuvas ülikonnas õppejõud räägib 17. sajandi luulest. Libby avas üllatunult suu. „Tomilt?“ sosistas ta.

Sophie noogutas.

„Veab sul.“

Sophie kehtas õlgu. Ta ei teadnud veel, kuidas sellesse suhtuda.

„Sa vist meeldid talle väga.“

Ka selles polnud Sophie kindel.

Ta mäletas meest läbi häda, kui nad umbes nädal pärast kurikuulsat pidu Mill Roadi väikeses internetikohvikus juhuslikult kokku sattusid. Sophie oli istunud laua taga ja lugenud raamatut „Middlemarch. Etüüd provintsielust“ ning Tom oli istunud tema juurde, küsimata selleks luba, avanud oma raamatu ja tellinud kohvi, öeldes seejärel: „Oh, ega sa vastu ole?“ sellisel toonil, et Sophie ei saanud kuidagi vastata, et on, et ta loeb kohustuslikku kirjandust ja tal on keeruline keskenduda, kui mees pidevalt luristab ja lusikaga kõlistab.

„Ma üritan lugeda,“ oli ta öelnud.

„Ma ei sega sind, nii et ära muretse,“ oli Tom vastanud ning siis teda pidevalt seganud, mis oli eriti häiriv, kuna Sophiel oli niigi keeruline seda paksu raamatut lugeda ja ta oli tulnud kohvikusse lootuses, et suudab siin keskenduda.

Tunni aja pärast oli noormehel Sophie telefoninumber ja too polnud sugugi kindel, kuidas see juhtunud oli.

„Libe sell,“ oli Libby öelnud, kui Sophie seda sõbrannale rääkis. „Kas sa kohtud temaga veel?“

„Ma ei usu, et ta helistab.“ Sophie oli õlgu kehitanud, tundes häbi, et loodab seda kogu hingest. Ehkki noormees käis talle närvidele. Ehkki ta jäi noormehe lakkamatu (kuigi võluva) jutustamise tõttu oma koolitöödega veel rohkem hätta. Ehkki ta oli noormehe peale pahane, et too tekitas temas tundeid, kui ta oli otsustanud mitte midagi tunda.

Tom oli tol õhtul Sophiele helistanud. Ja nüüd oli neil tärkav suhe, milles Sophie äsja omandatud peaaegu täiskasvanulik enesekindlus näis täielikult kaduvat. Noormeest ümbritses mingi aura, võib-olla privilegeeritusest, ja vahel oli keeruline temast päriselt aru saada. Sophie polnud ikka veel kindel, mida nad teineteise jaoks tähendavad, kas see on Tomi jaoks põgus suhe või midagi enamat. Ja Sophiele ei meeldinud sugugi, et ta niimoodi kahtles – nagu armunud kooliplika, mitte nagu naine, kes ta oli otsustanud olla.

Kuna nad õppisid eri ülikoolides, polnud neil ühiseid sõpru, kellelt saaks mehe kohta uurida, ega eks-sõbratare Sophie tutvusringkonnas, kellelt midagi küsida. Kahe ülikooli – ning nende kolledžite ja teaduskondade – tudengid hoidsid oma koolide raames kokku, käisid samades loengutes, elasid samades ühikates ja jagasid üksteisega loengukonspekte ning moodustasid lähedasi gruppe sõpradega, kes olid nappide pingeliste aastate jooksul peaaegu perekonnaks saanud.

Nende esimene kohtamine oli olnud teatriskäik – üsna kehvake tudengite etendus „Kui tähtis on olla tõsine“ –, seejärel dringid Anchoris, istumine väikesel sillal Cami jõe kohal, vaadates vett all sädelemas. „Niisiis, miks sa inglise kirjanduse valisid?“ oli Tom küsinud.

Sophie kehtas õlgu. „Mulle meeldib lugeda. Raamatud. Keel. Aga sina? Miks filosoofia?“

Noormees oli naernud. „Ma olen Sokratese fänn,“ oli ta vastanud. Ja siis: „Ei. Tõtt-öelda ma lihtsalt ei teadnud, mida teha tahan. Seal oli vaba koht, nii et...“

„Ahah.“

Pärast seda, kui Tom oli Sophiet hüvastijätuks suudelnud ja too üksi mööda Mill Roadi äärseid kõrvaltänavaid koju läinud, otsustas ta, et mees on lahe. Tom oli sõnumi saatnud ja ta uuesti kohtama kutsunud ning Sophie oli vastanud „OK“.

Nende teine kohting oleks äärepealt ka viimaseks jäänud. Piknik Parker's Piece'is – suurel rohealal Sophie ülikooli ja kesklinna vahel. Tom oli toonud vahuveini ja kaks pokaali, Sophie söögipoolist, ning tundnud piinlikkust, kui noormees tema üle selle sõna kasutamise pärast naeris.

Aga nad olid end taas teineteise seltsis hästi tundnud ja Sophie oli hakanud end noormehe juuresolekul vabamalt tundma. Tom oli humoorikas, rääkis ühe hea anekdoodi ja Sophie naeris selle peale südamest. Kuni noormees ütles: „Tead, et su naer meenutab mulle kedagi.“

„Keda?“ oli Sophie küsinud, äärepealt end komplimendi ootuses puhevile ajades.

„Siga.“

„Misasja?“

„Jah. Sa rõhitsed naerdes nagu siga.“ Tom oli öelnud seda, nagu võiks Sophie suhtuda sellesse kui... kuidas? Kui komplimenti? Nalja? Aga Sophie oli punastanud – ta teadis, et tal on veider naer, et ta kaldub läbi nina õhku sisse tõmbama ja norsatama, kui väga palju naerab. Aga ta vihkas seda, kui keegi seda mainis.

„Oh, jäta nüüd, preili Põssa!“ oli noormees lõõpinud. „Minu arust on see armas.“ Ta oli ninaga Sophie kaela hõõrunud, teinud rõhitsevaid hääli, ajanud silmad pärani ja üritanud teda rahustada.

„See pole naljakas.“

* Preili Põssa (ingl *Miss Piggy*) – tegelane populaarsest teleseriaalist „The Muppet Show“. Siin ja edaspidi tõlkija märkused.

„Vabandust.“ Seepeale oli Tom end sirgu ajanud.

Pärast seda oli tekkinud piinlik vaikus, kui nad istusid kõrvuti, rebisid pika saia küljest tükke ja jõid vahuveini. Ja Sophie oli endamisi mõelnud, et kui Tom teda uuesti kohtama kutsub, siis ta keeldub.

End seejärel oli noormees uuesti neiu poole nihkunud, talle käe õlgadele pannud ja ta enda vastu tõmmanud. „Palun tõsiselt vabandust. Olen ikka täielik lollpea!“ oli Tom öelnud. „Ma... tahtsin sind naerma ajada. Ma armastan su naeru. Tõsiselt ka.“

Ja Sophiet polnud lepitatud mitte niivõrd Tomi sõnad, vaid puudutus. Ja noormehe lõhn, kui too lähemale nihkus. Ja Sophie oli aru saanud, et Tomi käte vahel olles andestaks ta mehele peaaegu kõik.

Nüüd veetsid nad enamiku öid Tomi korteris, käisid mitmel õhtul nädalas linnas söömas või dringil. Veetsid liiga palju aega telefoni otsas, kui parasjagu koos ei olnud. Kahekümneaastase Sophie jaoks oli see elu kõige tõsisem suhe.

Ent sellegipoolest tundus koos reisile minemine tähendusriikas.

Sophie oli pistnud ümbriku tagasi seljakotti, võtnud selle hiljem oma toas välja – ümbrik oli lõunasöögikarbi all veidi kortsu läinud – ja seda laual silunud. *Ära mõtle üle*, manitses ta ennast. Pealegi oli ta juba ammu Pariisi minna tahtnud.

KAKS NÄDALAT VAREM

Reis Pariisi – Sophie kümnes, aga esimene üksinda – oli tundunud distantsilt lihtne ja loogiline. Tomiga veel viimast korda kokku-saamine linnas, mida mõlemad armastasid, ja joone alla tõmbamine oma elu sellele etapile. Kohas, kuhu ta pärast kõike juhtunut arvatavasti rohkem tagasi tulla ei taha – see oli läbi imbunud nende mõlema mälestustest, sünonüüm tema armastusele Tomi vastu.

Nüüd siin, hotelli Cler toas – odav koht, kus nad olid suhte alguses varemgi peatunud – tundus see peaaegu tobe ja dramaatiline. Ja millegipärast ka hirmutav. Hullel seetõttu, et Sophie oli Willile valetanud – mees teadis, et tema on Pariisis, aga mitte seda, et ka Tom on siin.

Sophie astus väiksesse puhtasse šokolaadipruuni põranda ja kreemikate seintega tuppa. Akende ees rippusid beežid kardinad ja seinal mingi kunstniku visand Pariisist – Sophie oletas, et see oli katse tuba kunstilisemaks muuta.

Ta oli rongis otsustanud, et ei rapsi kohale jõudes, ostab kohvi ja jalutab kiirustamata silla juurde, aga kui oli asjad lahti pakkinud ja hotellist tasuta saadud veepudeli tühjaks joonud, avastas, et on lihtsalt niisama istumiseks liiga rahutu. Miks mitte siis teha ära see, mida ta siia tegema tuli. Ehkki Sophie polnud kindel, kas Tom üldse ootab teda, tundis ta sisemuses mingit värelust – nagu tunnetaks mingi alateadlik osa temast, et mees on läheduses.

Telefon surises. Sõnum Willilt. Ja järsku lõhkes mull, milles Sophie oli lasknud endal siin viibida, selle hapra kesta torkas katki hüvastijätt Williga rongijaamas, hingates sisse mehe puhaste riiete ja selle varjus eksimatut *Willi* lõhna. Mehe käsivarred, tugevad

ja usaldusväärsed, olid tema seljal vaheliti põimitud, ning ta oli meest tugevasti kallistanud. See oli evolutsiooni põhjustatud, eks ole? See läheduse, teise inimese puudutamise vajadus. See oli tobe, aga Willi embuses oli Sophiel tunne, et temaga ei saa midagi halba juhtuda, et nad tekitasid enda ümber ülejäänud maailma eest läbitungimatu kaitsva sõõri. Ta oli eemale tõmbunud, mehele otsa vaadanud ja suu avanud.

„Lõpeta,“ ütles Will.

„Mis asi?“

„Ma tean, mida sa öelda kavatsed. Sa põed, et jätad mu koju, minnes üksi Pariisi.“

„Nojah,“ tunnistas Sophie. „Kust sa teadsid?“

„Oh, tead küll. Selgeltnägijavõimed. Lisaks see, et sa oled seda täna hommikul juba kümme korda öelnud.“

Sophie krimpsutas nina. „Vabandust. Lihtsalt paha tunne on sind üksi jätta.“

„Pole vaja põdeda,“ vastas mees kindlalt. „Me rääkisime sellest ja otsustasime, et nii on kõige parem. Oleksin ainult jalus. Sa tead seda. Ja saad ka üksinda hakkama.“

Sophie kehtas õlgu, soovimata seda tunnistada. „Ikkagi,“ ütles ta.

„Ma olen suur poiss,“ sõnas Will naeratades. „Saan hakkama.“

„See tähendab, et tellid toitu ja istud nädalavahetuse ainult aluspükse kandes kodus,“ lõõpis Sophie muiates.

Will vaatas talle otsa. „Kust sa tead?“ lõõpis ta omakorda ja suudles naist otsustavalt laubale. „Mine nüüd. Enne kui ma meelt muudan ja su oma koopasse tassin.“

„Lubad?“ küsis Sophie vastu ja ajas end suudlemiseks kiki-varvule. „Sest praegu tundub su koobas paganama ahvatlev.“

Will naeris. „Ehkki mul on ainult aluskad jalas?“

„Eriti sellepärast.“

Rongis näperdas Sophie kaelas rippuvat hõbedast südamekujulist medaljoni ja tundis, kuidas süümepeinad teda taas raskelt

rõhuma hakkavad. Jah, Will teadis Tomist. Teadis nende minevikust, seosest Pariisiga.

Aga ta ei teadnud, et Tom tuleb sinna Sophiega kokku saama. Ei teadnud, et osaliselt oli Sophie veennud teda koju jääma sellepärast, et tahtis olla Tomiga kahekesi kohas, mis oli saanud nende omaks.

Ta oli tahtnud seda Willile öelda, oli mitu korda suu avanud, aga kui ta oleks kõik ausalt üles tunnistanud, oleks mees teda ehk takistada tahtnud. Ja Sophie pidi saama Tomiga kohtuda, tõeliselt hüvasti jätta – selliselt, et kõigele punkt panna.

Tumesinises sirgelõikelises kleidis ja kombeka krunniga naine tõi talle jogurtit ja saiakese ning pakkus teed või kohvi. Sophie valis kohvi, teades, et tõenäoliselt ei suuda ta seda juua. Tema ette pandi kandikul valge tass ja alustaldrik, musta aurava vedeliku pind väreles ja peegeldas valgust. „Täna,“ ütles Sophie ja naeratas.

„Piima ei soovi?“

„Täna, ei.“

Viimaks läks naine piki pooltühja vaguni vahekäiku edasi. Sophie torkas hõbedase teelusika valge kreemja jogurti kaussi, milles oli ka sortsuke vaarikakastet, aga ei suutnud suutäitki süüa. Kas süütundest või elevusest või hoopis hirmust, et pärast kõike seda, mille ta oli ohtu seadnud, ei tulegi ehk Tom kohale?

See oleks tema kümnes kord Pariisis ja iga kord, kui Sophie seal käis, jäi killuke temast sinna maha. Kas kõik need Sophied – tontlikud minevikuvõrsioonid, mille ta oli enda pealt maha heitnud nagu madu vana naha – on ka seal? Kas ta suudab endasse võtta veidikene nende optimismi, stoilisust? Tagasi saada osakese sellest, kes ta oli enne kõike juhtunud?

Ta polnud sama inimene, seda Sophie teadis. Teadis, et oli muutunud halvemuse poole. Ta oli alati olnud ettevaatlik inimene, ent nüüd oli ta kohati peaaegu neurootiline. Aga kes saaks teda hukka mõista pärast kõike seda, mida ta oli üle elanud – õigemini mida nemad olid üle elanud.

Tom. Armas, muretu, naljatlev, armastav Tom. See on ju normaalne, et mingi osa temast meest endiselt armastab, eks? Kõik hoidsid ju südames oma esimest armastust, eks?

Sophie torkas lusika jogurtisse, tõstis lusika loiult suu juurde, pani siis käest ja vaatas aknast välja, kuni rong väina alt läbi sõidab ja väljub kohas, kus ta viimaks ometi meest taas näeb.